

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj pelitsoronként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában.

Előbb: „DÉLVIDEKI NEMZETÖR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

NŐK MUNKÁJA A HÁBORUBAN

Ila a magyar történelem dicsőséges aranylapjait tanulmányozzuk, nem egy helyütt akadunk olyan korszakokra, amidőn a magyar nők a férfikkal együtt küzdöttek az ellenség dicsőséges legyőzésén. Rozgonyi Cicelle, a murányi Vénusz, az egri nők olyan példait nyújtják a hősiességnek, amelyek a világtörténelemben hiába keressük a párját, mert a magyar nő már abban a régi korban is egyenlő és egyenjogú volt a férfival, ennél fogva ugyanazon kötelességek teljesítését is magára vállalta. Tudta jól, hogy a haza érdeke nagytól és kicsinytől, férfitől és nőtől egyaránt megköveteli a veszély idejében az önfeláldozó és önzetlen munkálkodást.

A magyar haza ezeréves fennállása alatt soha ilyen súlyos időket meg nem ért, mint a mostani világháboruban. Most nemcsak arról van szó, hogy hazánk szent határait az ellenség dúló hordáitól megszabadítsuk és az ellenséget úgy tönkretegyük, hogy hosszú időre képtelen legyen békes tejlődésünket és alkotó munkánkat megzavarni, hanem arról is, hogy a hosszúnak ígérkező háboru alatt keletkező bajokat enyhítsük, a sebeket gyógyítsuk, a jobb jövőt már most elkészítsük. A férfiak legjavarésze a harc-téren fegyverrel kezében, ezer veszedelem közepette teljesíti kötelességét, az itthonmaradott öregeknek és harc képtelen gyöngéknek és a nőknek kell elvégezniük mindazt a munkát, amely a polgári népesség megélhetéséhez és a katonaság táplálásához szükséges élelmiszereket és egyéb anyagokat termelni hivatva van. Mert a háboru szerencsés végét csak úgy remélhetjük biz-

tosan, ha a harcoló katonákon kívül az itthonmaradottak is teljesítik a haza iránti kötelességeiket.

Ebben a kötelességteljesítésben a magyar nőknek igen nagy részük jut ki. Ma már nem számít arra senki, hogy hőselkü nőink fegyvert ragadjanak s férjeik és fiaik mellett harcoljanak. A magyar nők számos egyéb más, nemes feladata van, amelyeknek tökéletes teljesítése éppen úgy záloga a győzelemnek, mint a fegyveres küzdelem bátorsága. Nem is lehet panaszkodni arról, hogy nőink ne teljes tenék azokat a feladatokat, amelyeket a háboru reájuk rótt. Főrangú hölgyek, élükön főherceggasszonyokkal éjjel-nappal szorgoskodtak a sebesült katonák ápolásában és gondozásában; a középosztálybeli urinők a sebesültek ápolásán kívül a fővárosban és a vidéken egyaránt lelkes buzgalommal gondoskodnak a hadbavonult katonák családjainak, gyermekeinek ellátásáról, ruházásáról, neveléséről; a földmivesnép asszonyai sem maradnak hátra a községükbe kerülő sebesült katonák ápolásában és ellátásában. Jóleső meglepődéssel állapíthatjuk meg, hogy mindenki kivesszi a maga részét a háboru súlyos kötelességeiből, hogy ezzel a biztos győzelmet előkészíthessük.

Ámde mégis legfontosabb feladat a katonaság és a polgári lakosság élelmezésének biztosítása. Erre két mód áll rendelkezésünkre s mind a kettőnél a magyar nőknek elsőrendű kötelességük támad. Az egyik a takarékoság. A magyar népnek a táplálkozás terén nem a legnagyobb erénye a takarékoság. A magyar nép szeret jól élni. Amit termel, legnagyobbbrészt el is fogyasztja, értékesítésre, mások táplálkozására

aránylag kevés jut. Pedig most, amidőn a háboru folytán országunk határai el vannak zárva, úgy hogy külföldről élelmiszert nem igen hozhatunk be, sőt a magunkból még szövetségeseinknek is kell juttatnunk, nagyon fontos, hogy takarékosan éljünk. Az élelmiszereket ne pazaroljuk, minden felhasználható értékesítsünk, hogy ne csak a termelőknél jusson, hanem a nemtermelő fogyasztók is jóllakhassanak. Az élelmiszerekben való takarékoság a háziasszonytól függ. Minden háziasszony igyekezzék takarékosan főzni, háznépét takarékosan eltartani, hogy a meglevő élelmiszer minél hosszabb ideig tartson, minél több ember eltartására elegendő maradjon.

Az élelmezés biztosításának másik kötelessége: az új termés biztosítása. A tavasz már megérkezett, a földben rejlő termelőerők munkásságukat már megkezdették, ezt minél nagyobb mértékben fel kell használni, hogy a polgári népesség és a katonaság jövő élelmezését lehetőleg biztosítsuk. A férfiak legjavarésze a háboruban van. A gazdasági munkákkal pedig nem lehet addig várni, míg a katonák hazatérnek. A falusi népesség asszonyainak kell hozzájárulni ahhoz, hogy a férfiak munkáját a gazdaságban pótolják. A falusi nő hozzá van szokva a gazdasági munkákhoz, hiszen egész életét a gazdaságban tölti. Most azonban kétszeres szorgalommal kell hozzájárulni, hogy egy talpalatnyi föld ne maradjon bevetetlenül, egy palánta ne maradjon megkapálatlanul, egyetlen megérett kalász ne maradjon learatatlanul. A hadbavonultak családjairól ugyan az állam bőkezűen gondoskodott, de ez az állami segély nem a renyhésnek legyen a párnája, hanem a

A háboru hatásai.*)

(Folytatás).

És ugyanezen összetartozóság érzete fogta el hazánk nemzetiségeit is kevés kivétellel. Megértették velük, hogy nem a különféle elérhetetlen vágyak vezéreljék őket, hanem a haza földje, és hazája csak az a föld lehet, ahol él, ahol családjá, földje, vagyona van. És e nagy eredmények mellett a széthúzó törekvések elsimulnak, elenyésznek és előbb utóbb meg fogja érteni mindenki azt a nagy igazságot, hogy bármi nyelven szólítsa is valaki anyját, az a hazája, ahol él, ahová tartozik.

De amint megtaláljuk a háboru hatásaként a fajszeretet, az összetartozóság érzetét, épügy mutatkozik, jelentkezik ennek ellenkezője is a fajgyűlölet. Nem azokról a sporadikus esetekről beszélünk, melyek hazánk területén belül egynehány lelketlen ember félrevezető és tévutra terelő izgatásai következtében előálltak, hanem azokról, melyek a hadviselő felek között felmerültek.

Szinte borzalmas látnunk, hogy azok a nemzetek, melyek egymásra vannak utalva, me-

lyek a kifejlett kultúra terén az iránytadók, vezetők, melyek között éppen ezen magasan kifejlett kultúra miatt a legszebb érdekességben kellene élniök, ádáz gyűlölettel rontanak egymásra, hogy a századokon keresztül rendkívül nagy munkával, fáradságokkal felépített magas kulturáról, lealacsonyodjanak a középkor sötétségébe, a barbarizmus légkörébe. Azok az ellentétek, melyek természetszerűleg fennállnak az egyes nemzetek között s melyeknek fenn is kell állaniök, a háboru kiütése alkalmával kiélesedtek, mindjobban fokozódtak s végül a legengesztelhetlenebb gyűlöletté fajultak. Franciaország revancheszméje 1870-ért, Oroszország nagyszlav birodalmi törekvései és az angolok kalmár lelkének törekvései, hogy a zavarosban halászhasznának, ádáz gyűlölettel törtek reánk, mikor mi nem akartunk mást, mint egy aljas orgyilkosságnak megbüntetését. De felhasználták ezt a kis okot arra, hogy törekvéseiknek teret szerezzenek, s a kulturember lelki világa századokkal esett vissza.

Ha mi itt távol a harci zajtól hirt halunk az egyes hadi eseményekről, ha hirt halunk azokról a kegyetlenkedésekről, melyeket egyik másik ellenfelünk úgy a sebesülteken, mint a védtelen nőknél, leányokon, öregeken és

gyermekeken véghezvitt, önként felkelt bennünk a kérdés, hát ezek is emberek? Hisz ily lelketlenség, ily kegyetlenség még a barbár korban is szegény, gyalázat volt. Hisz ezek nem emberek, hanem bestiák! Allati kegyetlenséggel vérengzenek, gyilkolnak ott, ahol arra szükség nincs. Vagy menthető-e az orosz hadviselőnek az a rettenetes és hajmeresztő intézkedése, hogy támadó seregeink előtt hajtják a fegyvertelen és védtelen zsidók tömegeit, hogy csapataink előnyomulását ezekkel az ártatlanokkal fedeztessék. Ez a durvaságnak, a lelketlenségnek és egyuttal gyávaságnak oly magas fokú megnyilatkozása, mely kellőképpen nem is bélyegezhető meg. Sokat megértünk, sokat elnézünk a háboruban, sőt egyet mást természetesnek is találunk. A háboru az ökök joga. Aki bírja, az marja. Aki nagyobbbat sujt öklével, annak van kilátása a győzelemre. Természetes tehát, hogy az ember a vérszagra elveszti többé kevésbé öntudatát, kegyetlenné, vérszomjuhozóvá válik az is, aki azelőtt a békében megkarcolt ujjából kiserkedt vért nem tudta látni, de ez magától értődő kifolyása az ötközetnek, mert a támadó, avagy a védekező tudja és érzi, hogy legdrágább kincsét, életét védi. De természetesen üzni ezeket a kegyetlenségeket, ha-

* Pongrácz Alajos főreáliskolai igazgató V. M. L. Ö. E. elnökének március hó 11. tartott előadása.

hazának tehetnek szolgálatot. Összesen jelentkezett 301, ebből alkalmasnak találtak 183-mat.

Meghívó. A Vörös Kereszt Egylet Versecz város választmánya 36. rendes közgyűlését május hó 2. d. u. 3 órakor a városháza nagy termében tartja meg, melyhez a t. tagok ezton is meghívotnak.

Hősök arcképcsarnoka. A hadsereg főparancsnokság megbizta a hadi levéltárat, hogy állítson össze és adjon ki egy olyan hivatalos művet, amelyben az ellenség előtt elesett tisztek és legénység arcképei foglaltatnának. A császári és királyi hadi levéltár igazgatósága evégből kérelemmel fordul az ország közönségéhez Mindenki, aki birtokában van egy elesett hős fényképének, szolgáltassa azt be a hadi levéltárnak. Az arcképek hátlapjára vezetendő az illető elesett harcos neve, rangja és ezrede. A kép alakja bármilyen lehet, csupán az kívánatos egyedül, hogy a képen szereplő egyén katonai egyenruhában legyen. A hadi levéltár igazgatósága minden olyan értesítést és felvilágosítást, melyek az ilyen képek beszerzését elősegítik és megkönnyítik, köszönettel fogad. A képek vagy levelek a császári és királyi hadi levéltár igazgatósága címére (Wien VII|2., Stiftgasse 2) küldendők.

O. M. K. E. Ismeretes, hogy városunkban néhány hónappal ezelőtt beszüntették a magántáviróforgalmat, ami az utóbbi években virágzásnak indult kereskedelmünkre szinte bénítólag halott. Bár hazafias kereskedőink — áldozatkészségüknek újabb tanujelét akarván adni — belenyugodtak és nem tettek fontosabb lépéseket a táviró újból megnyitása érdekében, mégis be kellett látniok, hogy az vitális érdekeik szempontjából nélkülözhetetlen. Az OMKE verseczi kerületének vezetősége ezért elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszternél fog ez ügyben közbenjárni. Polgármesterünk, Dr. Rezucha István, kir. tanácsos ur, ki mindenkor hathatósan igyekezett kereskedelmünk érdekeit előmozdítani, példás szeretetreméltósággal és buzgalommal pártfogásába vette az egyesület kérelmét és azt hivatalból volt szives felterjeszteni a minister urhoz. Ezenfelül a kerület kérésére orsz. képviselőnk, Karátson Lajos, honvédelmi min. államtitkár ur valamint az OMKE központi vezetősége is minden lehető el fog követni az ügy kedvező elintézésé érdekében úgy hogy remélhető, hogy a magántáviróforgalom, — bár egyelőre talán csak korlátozva — nemsokára ismét meg fog nyilni.

Aprópénz-hiány. Jó volna, ha csak az apró pénzben szenvednénk hiányt és annál több volna a nagy bankó. De amikor se kicsi, se nagy nincsen, az már fáj az emberi kebelnek, amely pedig egyik napon úgy, mint a másikon megkivánja a táplálkozására és fentartására szükséges dolgokat, amiket csak pénzen lehet megszerezni. De hagyjuk a bölcsekedést és térjünk át arra a tényre, hogy minél tovább tart a háboru annál kevesebb hétről-hétre a forgalomban levő aprópénz. Ha bemeleg az ember bármelyik fűszeres boltba és vásárlás után két koronással akar fizetni, amelyből még valami visszajár, szépen megkéri a kereskedőt a vásárlót, hogy legyen szives aprópénzzel fizetni; mert neki nincs mit visszaadnia. Ha burgonyát vásárolsz, okvetlenül vigy magaddal aprópénzt; mert különben nem kapsz burgonyát, ami pedig napjainkban szintén méreg-drága. Ha narancsot kívánsz venni, legyen nálad fillér vagy hatos kellő számban; mert ő nem adhat vissza. »Inkább tessék adós maradni«, szól akárhányszor a válasz. És ez így megy nap-nap után. Hová lett tehát az aprópénz? Hiszen eddig épen az volt a bajunk, hogy csak-is apró pénzünk volt és semmi nagy. Hát nem titok már, hogy né-

pünk aprajá-nagyja, aki csak teheti, gyűjti az ezüst két koronásokat, a koronásokat, a 10, 20 filléreseket; mert azt hiszi oktalanságában, hogy a háboru a papiros pénzeket értéktelenné teszi, deválváció áll be s ő majd akkor eldugott pénzt előszedvén, nem szorul meg; mert jó előre gondoskodott, hogy legyen. Ezeket a zsupori tudatlan embereket és eljárásukat nem lehet eléggé elítélni. Szinte kínálkozik az embereknek az a gondolat, hogy hirdetnék ki a 2 koronás ezüst forintokat és koronák érték esőkénését; mert akkor egyik napról a másikra elhalmozna ezek a zsuporiak a piacot apró pénzzel és nem volna olyan hiány, mint a milyen most tényleg mutatkozik.

A Przemysli hősök névsora. Bécsből jelentik: Az osztrák Vörös Kereszt Egylet a pétervári Vörös Kereszthez fordult a przemysli foglyokról jelentést kérve. Pétervárról az a válasz érkezett, hogy a foglyok neve most van összegyűjtés alatt. Mihelyt együtt lesz a névsor, továbbítják, de addig is, azután is a foglyoknak minden segítséget megadnak.

A pápa a békéért imádkoztat. Rómából érkezett távirati jelentés szerint XV. Benedek pápa a májusi békéért az egész világon imákat rendelt el.

A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1915. évi május hó 2-án reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartani. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelő-séghez Temesvár (Józsefváros), Kült.-tér 2. sz. czimeve legkésőbb az megelőző napon nyújtan-dók be.

Szőlőmoly. Az utóbbi években a szőlőmoly valóságos réme a szőlősgazdáknak, de nem is csoda, mert ahol nagyobb mérvben elszaporodik, képes az egész termést tönkretenni. Sok mindenféle szert ajánlanak ugyan a szőlőmoly kukaca ellen, de egyikkel sem lehet azt kipusztítani és dacára a költséges védekezésnek, folyvást szaporodik és terjed. A szőlőmoly irtásának egyetlen okszerű és sikeres módja van, az, amellyel tavasszal az egész évi ivadékot könnyen ki lehet pusztítani. Ezt az eljárást, a mult évi újabb tapasztalatokkal együtt, a »Szőlészeti és Borászati Lap 1915. évi Naptára« közli, melyet 1 korona előzetes beküldése után bérmentve megküld Maurer János szerkesztő, Kecskeméti.

A legbecesebb mű, melyet a világirodalomban valaha alkottak, bizonyára e világháboru történetének a megírása lesz. Nincs az az elme, amely olyan fantáziával volna megáldva, hogy olyan hihetetlen dolgokat alkosson, mint a jelenlegi világháboru, amely minden borzalma mellett is örök dicsőséget szerez magyar hazáknak. Valami hihetetlen érzés fogja el az embert annak tudatára, hogy ilyen nagy időket élünk és belelátunk a történelem izzó kohójába, melyben a világesemények forognak. Tolnai egy egész gárda rajzolt és fényképezést foglalkoztat a harctéren és szakra menő muzeális őrtekü fényképekkel és rajzokkal illusztrálja ennek a világháborunak a történetét, mely már nagyban készül és Tolnai Világlapja előfizetőinek — azt mondhatnók — csak nem ingyen fogja adni

Hadi beszédek. A honvédelmi ministerium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemésítő beszédeket, amelyeket a háboru óta legkiválóbb államférfaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi, a közönség jól teszi, ha a tízfiliéres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek s füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon egyetlen táborba terelte a

magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek Az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V. Kádár utca 4.) rendelhetők meg de kaphatók a dohánytőzsdékben is. A befolyó tiszta jövedelmet a háboruban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

HIRDETÉSEK

5003 sz. — 1915.

Hirdetmény.

Versecz thjf. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város területén az országos gazdasági bizottság javára önként eladásra bejelentett tengeri készleteket a temesvári katonai parancsnokság hadbiztossága folyó évi április hó 10-én megvásárolta. A megvásárolt tengeri készleteket nevezett hadbiztosság méter-mázsánkénti 29 (huszonkilenc) korona ár mellett folyó évi május hó 15—20 közötti időben fogja átvenni.

Felhívotnak tehát mindazok, akik tengeri készletüket önként eladásra bejelentették, hogy azt a fent jelzett határidőig morzsolt állapotban szállításra tartsák készen.

A morzsolást azonban csak az átadás előtt néhány nappal kell végeztetni, nehogy a tengeri morzsolt állapotban megromoljon.

Versecz thjf. város tanácsának 1915. évi április hó 12-én tartott üléséből.

Versecz, 1915. évi április hó 12-én.

Dr. Rezucha, kir. tan. polgármester.

4865. szám 1915.

Hirdetmény.

Joanovich Sándor kir. kormánybiztos úr Ö Méltóságának ad 810 kmb. 1915 számú rendelete alapján ezennel közhírré tétetik, hogy az Orsova—Versecz—Nagybecskerekén át képzelt vonal és a Duna közti, területen a vasuti vonalak mentén jobbra és balra csak 200 méternyire (az eddigi 500 méter helyett) tilos a kukorica termesztés. Az ezen zonán belül mégis bevetett kukorica minden kártérítési igény nélkül lekaszálandó, mihelyt az egy méternyi magasságot eléri. Kalászos és alacsony kapás vetemények az említett zonán belül mindenütt termesztethetők.

Versecz, thjf. város tanácsának 1915. évi április hó 9-én tartott üléséből.

Versecz, 1915. évi április hó 9-én.

Dr. Rezucha, kir. tan. polgármester.

5042—1915. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. ministeriumnak f. évi március hó 19-én 977—915 M. E. sz. alatt, valamint a m. kir. földmívelésügyi ministeriumnak f. évi március hó 21-én 12700—1915 eln. sz. alatt kelt rendeletei alapján a buza, rozs és árpa, vagy az ezekből előállított liszt készlet feleslegének bejelentése tárgyában 4369—1915 tan. sz. a kibocsátott felhívás kiegészítésül városunk gazda közönségének tájékoztatása céljából a gazdasági intéző bizottság újabb javaslata alapján ezennel közhírré tétetik, hogy gazdasági szükséglet címén minden gazda által s következő mennyiségek tarthatók vissza, illetve nem esnek bejelentési kötelezettség alá.

1. Egy hold szőlő megmiveléséhez szükséges 50 napi munkaerő élelmezésére 10 (tíz) kilogramm liszt.

2. Egy hold buza, rozs, árpa, zab és búkőny megmiveléséhez szükséges 20 munkaerő élelmezésére 4 (négy) kilogramm liszt.

3. Egy hold tengeri megmiveléséhez szükséges 10 napi munkaerő élelmezésére 2 (kettő) kilogramm liszt.

4. Egy hold szénatermeléséhez szükséges 10 napi munkaerő élelmezésére 2 (kettő) kilogramm liszt.

5. Egy hold lóhere betakarításához szükséges 20 napi munkaerő élelmezésére 4 (négy) kilogramm liszt.

A 4369—315. sz. hirdetményben megá-
llapított mennyiségek tehát hatályon kívül he-
lyeztetnek.

Versecz thjf. város tanácsának, 1915. évi
április hó 12-én tartott üléséből.

Dr. Rezucha, kir. tanácsos polgármester.

3473 szám 1915.

**A magyar királyi miniszterium 804/1915 M. E.
számu rendelete, egyes borkészleteknek és
börgyártási célokra szükséges anyagkészletek-
nek bejelentése tárgyában.**

A m. kir. miniszterium a háboru esetére
szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912:
LXIII. tcikket és a hadi szolgáltatásokról szóló
1912: LXVIII. tc. kiegészítő 1914.: L tc. alap-
ján a következőket rendeli:

1. §.

Azok a borkészletek és borkészítési célokra szüksé-
ges azok az anyagok, amelyeknek készleteit a
jelen rendelet értelmében be kell jelenteni, a
következők: 1. Nyersbőrök és pedig marhabőr-
ök, lóbőrök, kipszek, vadbőrök, bivalybőrök,
pittlingek és borjubőrök. 2. Kész bőrök és pe-
dig talpbőrök, talpbél és bőrök, felsőbőrök (a
juhborók, chevreau és chevrettbőrök kivételé-
vel) hasítékok, szijgyártó és nyergesiparibőrök,
gépszijbőrök. 3. cserzőanyagok és cserzőanyag
kivonatok. 4. Legras. A bejelentési kötelezett-
ség nem terjed ki azokra a készletekre, ame-
lyek nem haladják meg a következő mennyisé-
geket: Nyers marha, ló és bivalybőröknél kip-
szeknél és pittlingeknél 10 dbot. Borjubőrök-
nél 25 dbot, Talpbőröknél 100 kg-ot, Felső és
egyéb bőröknél 50 kg-ot. Asványi cserzési fel-
sőbőröknél 1 tucatot Cserzőanyagoknál és cser-
zőanyag kivonatoknál fajtánként 100 kg-ot.

2. §.

Mindazok, akik az 1. §. értelmében beje-
lentés alá eső anyagokat előállítanak vagy fel-
dolgoznak avagy saját vagy idegen helyiségek-
ben készletben vagy más részére őrizetben tar-
tanak, kötelesek ezeket a készleteket újabb in-
tézkedésig négy hetenként és pedig első ízben
az 1915 évi március hó 13 napján volt állapot
szerint, azontul pedig a jelzett naptól számított
minden negyedik hét szombati napján (április
hó 10, május hó 8, június hó 5 és 31, auguszt-
us hó 28, szeptember hó 25, október hó 23,
november hó 20, december hó 18 és így to-
vább) volt állapot szerint mindenkor legkésőbb
a reákövetkező hét keddi napjáig bezárólag a
hatóságnak az időközi növekedés és apadás
megjelölésével bejelenteni. Azokat az anyagokat,
a melyek a készlet felvételre vonatkozólag az
előbbi bekezdésben meghatározott napokon fu-
varozás alatt állanak, a címzett köteles és pe-
dig a rendeltetési helyre érkezésük után hala-
déktalanul bejelenteni. Azon készletek bejelen-
tése tekintetében, amelyek az államnak, külö-
nösen a magyar királyi államasutaknak és a
posta és táviratigazgatásnak birtokában vannak
a kereskedelemügyi miniszter külön intézkedik.

3. §.

A bejelentést annál az elsőfoku iparható-
ságnál kis és nagy községekben a főszolgabíró-
nál, rendezett tanácsú városokban a tanácsnál
törvényhatósági joggal felruházott városokban a
rendőrkapitányságnál Budapest székesfőváros-
ban a kerületi előjárásnál, Fiume városában
és kerületében a rendőrkapitánynál kell benyuj-
tani, amelynek területén a készletek vannak.
A bejelentéshez az előbbi bekezdésben említett
hatóságoknál és a községi előjárásoknál kapha-
tó bejelentő lapokat kell felhasználni és azo-
kat két példányban az összes rovatok kitöltésé-
vel kell benyújtani. Postai uton való beküldése
esetében a bejelentő lapokat legkésőbb a ha-
táridő utolsó napján kell postára adni. Az első-
foku iparhatóság a bejelentő lapok egyik pél-
dányát megtartja, a másikat pedig késedelem
nélkül közvetlenül a kereskedelemügyi minis-
terhez terjeszti fel.

4. §.

A készletről a bejelentésre kötelezettnek
pontos raktárkönyvet kell vezetnie oly módon,
hogy abból a készlet mennyiségének változása
és az, hogy hová fordított, bármikor megá-
llapítható legyen. Elidegenítés esetében a meg-
szerző fél nevét és lakhelyét a raktárkönyvben
el kell jegyezni és a megszerzőt a bejelentési

kötelezettségre kimutathatólag figyelmeztetni
kell. Az elsőfoku iparhatóságnak (3§) az 1914:
L tc. 2. §-a értelmében a bejelentett adatok
helyességének megállapítása végett jogában áll,
a bejelentésre kötelezettnek készleteit, raktárait
és üzleti könyveit megvizsgálni.

5. §.

Aki a jelen rendeletben megszabott beje-
lentési kötelezettségét megszegi a valóságnak
meg nem felelő adatokat jelent be, a birtokában
levő készleteket a hatóság előtti eltitkolja, az
ellenőrzést megghusítja, az — amennyiben
cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá
nem esik — kihágást követ el és az 1914: L
tc. 9 §-a értelmében két hónapig terjedhető el-
zárás-al és hatszáz koronáig terjedhető pénz-
büntetéssel büntetendő. E kihágás miatt az el-
járás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri
büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrend-
őrség működési területén pedig a m. kir. állam-
rendőrségnek hatáskörébe tartozik Horvát-Szla-
vonországokban e kihágás miatt az ott érvényes
jogszabályok szerint hivatott hatóságok jár-
nak el.

6. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép
életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona
országainak egész területére, Horvát-Szlavonor-
szágokban azonban a bejelentési kötelezettség
végrehajtása céljából szükséges rendelkezéseket
a bán teszi meg.

Budapest, 1915. évi március hó 4-ikén.

Gróf Tisza István s k
m. kir. miniszterelnök.

3860 szám 1915.

**A m. kir. miniszterium 649—1915 M. E. számu
rendelete a buza és rozsliszt kiméréséről.**

A m. kir. miniszterium a háboru esetére
szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912:
LVIII. törvény cikknek és a hadi szolgáltatás-
ról szóló 1912: LXVIII. törvény cikknek kiegé-
sítéséről intézkedő 1914: L törvény cikk alap-
ján a következőket rendeli:

1. §.

Kenyér, kenyérműek, vagy más süte-
mények előállításával ipar vagy keresetszerűen
foglalkozó vállalatok, üzemek, üzletek vagy
egyének sz. 5. § rendelkezései alá nem eső
kenyérnek, kenyérműek, vagy más sütemény-
nek előállításához buza vagy rozslisztet vagy
ezeknek árpalisszal való keverékét csak ugy
használhatják, továbbá a már elkészített tésztát
megsütésre csak akkor fogadhatják el ha a fel-
használt lisztmennyiségnek legalább 50 százalék
tengeriliszt.

2. §.

Olyan kenyeret kenyérműt vagy más
süteményt, amelynek előállításához buza vagy
rozslisztet a 1 §-ban megállapított aránynál
nagyobb mennyiségben használtak fel, tilos for-
galomba hozni, kivéve ha az 5 §-ban megálla-
pított kivételek alá esik.

Az 1 § rendelkezésének megfelelő arányu
keverékből előállított kenyeret, kenyérműt
vagy más süteményt, ha súlya kisülve 50
grammnál nagyobb csak a sütés befejezésétől
számított 24 óra eltelté után szabad forgalomba
hozni.

3. §.

A belügyminiszter az 1 és a 2 §-ban fog-
laltaktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg
olyan helyekre nézve, ahol tengeriben hiány
van. Ilyen esetben a kenyérhez, kenyérmű-
höz, vagy más süteményhez a buza vagy roz-
slisztet oly arányban kell felhasználni, hogy az
egész keverékben legalább 25 százalék burgo-
nya legyen.

4. §.

Az 1 és 3 §-nak a buza, rozs, árpa és
tengeriliszt, valamint a burgonyakeverési ará-
nyára vonatkozó rendelkezéseit a belügyminiszter
a törvényhatóság első tisztviselőjének felterjesz-
tésére a törvényhatóság egész területén vagy
egy részén a magán háztartásban is kötelezők-
nek állapíthatja meg.

5. §.

Az 1 és 2 § ok rendelkezései alá nem
esik.

a) az a czukorsütemény, amelyben az elő-

állításához felhasznált összes anyagokból a liszt
nem éri el az egész mennyiség 50 százalékát;
b) a buza, rozs vagy árpaliszt felhasználá-
sára nélkül előállított mindennemű sütemény;
c) a pékiparban előállított szokott vizes
zsemlye.

Vizes zsemlyét azonban naponként csak
egyszer abban az időben szabad előállítani,
amelyet erre községekben a főszolgabíró, ren-
dezett tanácsú és törvényhatósági jogu váro-
sokban, valamint Budapest székes fővárosban
és Fiume városában és kerületében a városi
tanács a község vagy város egész területére
egységesen megállapít.

d) az a sütemény, amelyet kórházak, üdö-
lőházak és gyermekeket vagy betegeket ápoló
egyéb intézetek szükségletére vezető orvosai
határozott minőségben és mennyiségben meg-
rendelnek;

e) a katonai parancsnokságok által meg-
rendelt sütemény.

6. §.

Aki az 1—5 §-ok rendelkezéseit megszegi
kihágást követ el és az 1914: L tc. 9 §-a ér-
telmében két hónapig terjedhető elzárással és
hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel bü-
ntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatá-
si hatóságnak, mint rendőri bíróságnak, a szé-
kesfővárosi m. kir. államrendőrség működésé-
nek területén az állam rendőrségnek hatásköré-
be tartozik.

7. §.

E rendelet életbeléptével hatályukat vesz-
tik a 8800/1914 M. E. számu rendeletnek ezzel
ellenkező rendelkezései.

A nagym. m. kir. belügyminiszter urnak
31002/III 1915 számu körrendelete alapján ezen-
nel közhírré tétetik, hogy a m. kir. miniszterium
fenti számu rendelete f. évi március hó 20-án
lép életbe.

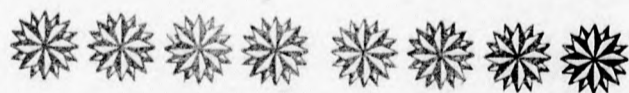
Versecz, 1915 évi március hó 17.

Dr. Rezucha István
kir. tanácsos polgármester.

Irodistanó

ki a magyar és német nyelvben szóban és
írásban jártas, azonnali belépésre keres-
tetik.

Ajánlatokat „Azonnal“ alatt átvesz a
kiadóhivatal.



Özv. KIRCHNER J. E-féle

műintézet

Cégtulajdonos: KIRCHNER ERNŐ

Versecz

ajánlja magát minden e

szakmába vágó munkák

gyors, izléses és pontos

elkészítésére.

